

מסורת הש"ס

(א) [ע"י תו' מ"ק כח: ד"ה
בלע], (ב) [ע"צ], (ג) ס"א
אינו מהרש"ל, (ד) [לקמן
ג.], (ה) [וע"ש במוס' ד"ה
לא מביעיל וכו'], (ו) [בשבת
דף כה:], (ז) [וע"ע מוס'
שבת כה. ד"ה כרת],
(ח) [לפנינו הגירסא רבא],

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אחותו מאמו
וכו' וילפינן. לקמן ד' י'
ע"כ: תוס' ד"ה אשת
אחיו מאמו וכו' יש בה
ברת. עיין כריתות דף יד
ע"כ מד"ה אשת אחיו:

חמש עשרה נשים

חבוש עשרה נשים פוערות לרוסיה. כדנני [סיפא] ט שאל
היתה אחת מהן נשואה לאחיו ולו אשה אחרת ומת
בלא בנים שמיין פטורות. וטעמא יליף בגמרא [ז.א:] וזרוע לרוסיה
עד סוף העולם. במתני' מפרש: חמוסו. שמת בעלה ונשאה
אחיו ומת בלא בנים: ואם חמוסו
ואם חמיו. שמתן אסורות לו משום
ערוה כדכתיב (ויקרא יח) ערות
אשה ובתה לא תגלה את בת בנה
ואת בת בתה ויש בכלל זה חמותו
ואם חמותו ואם חמיו כדמפרש
(ואיל) באלו הן הנשרפין (סנהדרין
ד' עה.). ובתו א' (ובת בתו וכן בנו) דלכא
בבתו מאנוסותו קמיידי וכן בת בתו
ובת בנו דאילו בתו מאשתו היינו
בת אשתו דכיון דכתיב (ויקרא יח) אשה
ובתה לא שגא ממנו ל"ש מאיש
אחר אבל בתו מאנוסותו לא ילפא
ליה מהכא דאשה ע"י קדושין משמע
שהוא אישות ומקרא אשירינא נפקא
כדמפרש בגמרא: אחרו מאמו.
שנשאת לאחיו מאביו ומת וכן אחות

אמו שנשאה אחיו מאביו שאין חיוב יבום אלא באביו מן האב
דכתיב (דברים ה) כי יבשו אחים יחדו * וילפינן אחיה אחיה מבני
יעקב מה להלן מן האב אע"פ שאין מן האם ה"נ ל"ש: ואשם אחיו
מאמו. שמת ונשאה אחיו מאביו שהיתה נכרית אצלו ומה בלא בנים
ונפלה לפני יבם זה לייבום אסורה לו לפי שהיתה אשת אחיו מאמו
תחלה ואסורה לו עולמית דכתיב (ויקרא יח) ערות אשת אחיך ודרשינן
לה ב' צ"ה הבא על יבמתו (לקמן ד' נה). אחיך צ"ח מן האב צ"ח מן האם:
ואשם

בזרייתא מלגזור אלף על אפי' הן מאה דמתניין קאי ואמר
משמע אלף תרי ואפילו הן מאה מסבירא נפקי לזרעה מ"ט אסור
תאסור זרה אחרת דבמקום ערוב קיימא: **בתנן.** פ"י בקונטרס
בנו ולפי זה הא דקאמר בגמ' (לקמן דף ט:) רב יהודה מתרגם מחמת
אבל יתא' צבי דרישא לא משום דבתו כיון דנאוסין קא משכח לה
שפירס בקונטרס דאמתניין קאי הא דקאמר נאוסין קיימיין ולא
נאוסא אצוי היינו אשת אצוי ועוד דבדיקא אמר בגמרא במו האביל
חייא אכולה מתניין קאי ע"י איירי בנאוסין אלף יש לפרס נאוסין
בהיתר וברגילות האסורה לזה מותרת לזה אבל מתניין איירי שפיר ב'
ולא נאוסין דא"כ מאי קאמר בגמרא כיון דבתו נאוסין לא מש'
דאיירי בנאוסין אלף ארי' דהך במו איירי בין מנאוסין בין מן הנאוס'
כרת דבחי'י לאוין סבר תנא דמתני' דחולא' כרתנן בפ"י (לקמן דף ז.)
מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוב וחייבין על דוגמה כרת כו' והק'
יקח אח' אשת אחיו בנשאת אחיו מאצוי הכתוב מדבר אמה אומר דאמר
אחות אצוי ואחות אמו ואסר אשת אחיו מה אחות אצוי ואחות אמו
לה איסור אף אשת אחי יש לה היתר ויש לה איסור וזו היא אשת אחיו
מותרת משמע דאמא למעוטי אשת אחיו מאמו דאין בה כרת ודוח'
אמא למימר דאיכא כרת אף בנשאת אחיו מאצוי באין לה בנים בחי'
לאחר מכאן בשעת איסורה בכרת אף אשת אח כן והכי דריש בריש הב'
כלל גדול קאמר לדחותו ינא' לחלק ודודמו ינא' לידון בעריירי והדל'
דודמו לזרז' ינא'ה למעט אשת אחיו מאמו דמה דודמו בנשאת אחי א'
מאציון אף אשת אחיו בנאוסין מאצוי ובתר הכי דריש לה מנדה היא ככ'
דלא אמא למעוטי אלא מעריירי דכתיב דהוא קרץ אלף אצל כר' יש כ'
אע"י דבנשות אלו ואחות אלו לא כתיב עריירי הקישא' דר' יונה דרי'
כל העריות לחומרא ולא נקיש לנשאת אחיו מאמו לקולא דממעט מנדה
דאיכא בין כרת למיתה בידי שמים אלף לריב"א שאומר דאין נכרת
דלאמר בירושלמי (פ"ב דבטריס) דכרת בן ג' ומפיק ליה מדכתיב אל ת'
מדבר דכתיב (ס' ד) יתמו ושם ימותו וחולק על הש"ס שלנו דבמ"י)
שלנו דמיתה בידי שמים אחר ס' וקודם זמן כרת ג' וא"ת לפי' ריב"א
כיון דמכרת לא שמעי' עריירי אלא משום דמאשאת אח שמעי' עריירי בזה
ואר' משום דבהיא' שמעתיא לולי ליף כל העריות מנדה להערייר'
אשת אחי נדה היא: **ואחות אשתו.** וכן לקשוקט דנדה תאמר ל'
אשתו אחרי כן דלא אמא לדחות אשה ואין עריות האיסור עומד
משמע בפסחים ס"פ אלו דברים (ד' עב:) דנת ייבום היא דקאמר ר'
יבמתו דקעביד מנאו כו' (ד' משמע דקני לה ועוד נראה לחלק דאחות
שעה אחת משום שאומר דריב"א נועם (מש"א) דלאמר ביש מ'
שיש אחים אחרים אסורה לזה שמתה אשתו כדלאמר בפ' ד' אחין (לקמן)
היא כנשאת אח שיש לה בנים אסורה דאין זה דרכי נועם אם יש ללי'
זריכה לה להמחין עד שמתה וגי' קטן לקמן בפירק ב"ש (ד' קיא:) ד'
אסורה ליה ובתר הכי שריא ליה ולא אמא כרת כו' ה"מ נכר דרי' נוע'
מחמת שהא' קטן ואינו ראוי לביאה היא שפיר דרי' נוע'

דאמינא נפיקנא מכרת ופריך התם נהי דנפק מכרת דשני מכרת דיומי מי נפיק. פירוש ימות פתאון שאין אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם: (ד' א"נ

פרק ראשון יבמות ב.

חמש עשרה נשים פוטרות. אר"י ללא מזי למינקט עריות כדקתני כסיפא אחת ממל העריות האלו שש עריות חמורות מאלו (לקמן ד' יא.) משום לאמרנין בגמ' (לקמן ד' ג.) מנינא אחת למעוטי גרס סוטה וזרע אלוניות וממאנת ומחזיר גרושתו ואי הוה תני עריות הוה משמע ללמעוטי עריות ללא קא חשיב קאמי א:

חמש (5)

*עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות
 צרותיהן מן החליצה ומן היבום עד סוף
 העולם ואלו הן בתו ובת בתו ובת
 בת אשתו ובת בנה ובת בתה חמות
 ואם חמות ואם חמיו אחותו מאמו ואחות
 אמו ואחות אשתו ואשת אחיו מאמו

לשמה יגדל מהם עדרים
לזרות לרבותיהן אסירי
משמע תרמי שני ריש"ן
מסביר לקמן בפירקין (ד'
תיסק אדעמין למימר דר
מי ארם כרה נפקא מללג
(לקמן ד' צ') לזרות לרבותיהן
דחא דבא מנה"מ לא אלא
בזמן חלל באחיו מן האב
וילפינן אחוה אחוה מבני
האם ה"ל ל"ש: ואם אחיו
נכרית אכלו ומת בלא בני
א' היתה אשת אחיו מאמו
וערות אחין ודרשינן
בין מן האב בין מן האם:
ואם

ב ידועה כלולו משתמעי מלכרור ובי אשי סכר דמלכרור לה
כל כך שאוסרת גם לרתה בזמקוס ערוה קיימא לרת לרתה נמי
ו מלכרור דאי מלכרור היינו בת אשמו ללא גרעה מפני שהיא
אילך הא דמי ר' חייא בכולן אי קורא בהן האסוריה לזה מותרת לזה
בזנשוין לא משכחת לה בזנשוין קמיירי בזנשוין לא קמיירי לא כמו
סין דל"ב היינו בת אשמו וכדאמר נמי לקמן (ד י.) מלי אחר אלימא
מי מדרשא תביצא לה ויחינו בתו מלכרור ועוד ללכ"ז אמר דרבי
מיירי ר' חייא דהכי משמע מילתיה דרבי חייא בכולן אי מולא בה
סין (ב) וגרעה לר"י דליכא למימר דמתניתין דקדמי בתו איירי בזנשוין
ת לה אפי' משכחת לה בזנשוין לא מלי קאי אכולהו צדי דמתני'
ן: **אשת אחיו באמו.** משמע הכא דבאשת אחיו מאמו * יש בה
איסור מנהו ואיסור קדושה חוללת ולא מתיבצת ובהדיא תניא בגמרא
ה רבינו שמואל דבמ"כ משמע שאין בה כרת דקדמי התם ואיש אשר
אחיו מאביו או אחיו אלא באשת אחיו מאמו והדין נותן הואיל ואשר
מן ה' האז בין מן האם וכו' ת"ל נדה היא מן נדה יש לה היתר ויש
אין שיש לה איסור ויש לה היתר אם יש לה צניס אסורה אין לה צניס
לומר ולפרש דדרשא דמ"כ לא אתא למעוטי אשת אחיו מאמו אלא
לה אע"ג דיש לה היתר לאחר מיתה דמה נדה אע"ג שיש לה היתר
על יבמתו (לקמן ד.) דאין הלשון משמע כלל כן ועוד דבירושלמי דפרק
פריך מחשבת אח למה יבאת ומשני לירון צעירי והדר קאמר ר' יוסי
ו מאביו כדיליף התם ערות דודו מדודו או בן דודו דליירי באחי אביו
ובמ"כ משמע בהדיא דלמעט אשת אחיו מאמו אתא ותיכר ה"ר משה
דב"י דעני מיליף מחמתו אב ואשת אם דבין מן האז בין מן האם
הבא על יבמתו (ד"ה ע"ה) סמך דמהקשא דלמא אחיו מן האז בן האם
א לא יתכן פירוש זה לרש"י שאומר" דכל כרת הוא וזרעו נכרת דהיינו
א וזרעו אלא צעירות דכתיב צדור עירי וחילוק יש בין מיתה לכרת
יתו את שבת הקהמי (במדבר ד) ועבודתם עד נ' ומיתה היא ב' כמתי
במ"ה (ע"ה) אמרין מ' ועד כ' זו היא מיתה כרת וכולל לומר לפי הש"ס
רש"י הבא על יבמתו (לקמן ע"ה) מאי פריך עירי דכתיב צדורו למה לי
ההערתיות אם כן ה"ל לאקשויי אמרי דלמא אח למה לי דכתיב לצדור
כ' פריך עירי דכתיב צדורו למה לי לילף לה נמי מנדה דכתיב צדור
אח אע"פ שמתרה אכ"כ כמו אחות אשמו שאין מתיבצת אפי' מתה
היבס טפי משאר בני אדם אבל נדה לכ"ע אסורה ואפילו בנדה
חזן אשמו נדה בעל חייב יבמתו נדה בעל פטור ופריך עלה מאי שנא
שמה אע"פ שמתה אשמו אחרי כן שוב לא חזק לייבוס כיון שנפטרה
ירות (לקמן ד' ע"ה) ואפי' היכל ללא מידחייא מהאי בימא לגמרי כגון
ד' כ' כל יבמה שאין אי קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי
להוצדקת לזה שפטרה הימנו אבל נדה דרבי נועם היא דלעלה נמי
אמר" (ר"ה בלאו הרי נמי לא מית אחרת מי איכא מיד דהשתא
הרי דרבי נועם א"ר צריכה להמתין עד שיגדיל אצל מה שממתנת
דאינו מחמת איסורא והוי כאלו ה"ל יבס למדינת הים:

א
ישימה לפירוש הקונטרס אמאי לא פריך מברת דבני מי נפק. ויש לדחות כדפרישית. דמיירי בשאין ל
זון שיש לה הישר ע"י טבילה מקרי יצמה יבא עליה אבל הי אן להס הישר:

בלע המות שכתבו כן בשם הרב ר' יעקב מאורליינש. (3) עי' בהקדמת החו"ט לסדר נשים. (4) עי' סנהדרין דף ע"ו ע"א. (5) עי' בשבת דף

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פ"ו מהל' יבוס
הלכה יד סמג עשין לא
עוש"ע אה"ע סימן קעג
סעיף א:

תוספות ישנים

[illegible]

כלע המות שכתבו כן בשם הרב ר' יעקב מאורלייניש. (3) עי' בהקדמת התו"ט למדר נשים. (4) עי' סנהדרין דף ע"ו ע"א. (5) עי' בשבט דף כה בתוס' ד"ה כרת שחרטו כן.